

Myöhäisillan aukioloaikoja ja verkkokeskustelua - kirjastosihteerit Tanskan malleihin tutustumassa

Tiina Alam

Suomen tieteellisen kirjastoseuran kirjastosihteerien työryhmä vieraili viime keväänä Tanskan Kuninkaalliseen kirjastossa (The Royal Library) ja Kööpenhaminan Kauppakorkeakoulun kirjastossa. Huikean arkkitehtuurin lisäksi kirjastovierailu tarjosi kuvan mallikkaiden tanskalaisten kirjastojen tulevaisuuden suunnitelmista ja opiskelijoita hellivästä palvelukulttuurista: CBS:n kirjasto on auki myöhään iltaan ja The Royal Library suunnistaa tulevaisuuden kirjastoon, jossa on yhä vähemmän painettuja julkaisuja.

Kirjastosihteerien työryhmä on toiminut vuodesta 2007 alkaen. Työryhmä edistää kirjastosihteerien ja vastaavilla nimikkeillä työskentelevien välistä yhteistyötä ja verkostoitumista sekä järjestää mm. asiakaspalveluun liittyviä koulutustilaisuuksia.

Viimeksi on panostettu esimerkiksi sosiaaliseen mediaan tutustumiseen.

Kirjastosihteerien työryhmään kuuluvat puheenjohtaja *Raila Salminen* Jyväskylän yliopiston kirjastosta, työryhmän sihteeri *Anita Laamanen*

Työryhmä CBS:ssa

Kirjastonjohtaja René Steffensen, CBS

VTT:n Tietoratkaisuista, *Ester Kanajeva* Venäjän ja Itä-Euroopan Instituutin kirjastosta, *Marjut Kangasaho* Itä-Suomen yliopiston Kuopion kampuskirjastosta, *Marko Rinne* Tampereen yliopiston Humanistis-kasvatustieteellisestä osastokirjastosta, *Marjaana Salminen* Jyväskylän yliopiston kirjastosta, *Elena Sorvari* EBSCO:n Suomen, Viron ja Tanskan myyntipäällikkö sekä kirjoittaja Helsingin yliopiston kirjastosta.

Ilta-aukioloajat palvelevat opiskelijaa

Vierailupäivänä meillä oli Elenan järjestämä tapaaminen Copenhagen Business Schoolissa. Kansainvälisessä CBS:ssä on opiskelijoita vuosittain n. 16.000 ja se on yksi Pohjois-Euroopan suurimmista kauppakorkeakouluista. Kirjastonjohtaja *René Steffensen* esitteli meille päärakennuksen Library Solbjerg Plads & Learning Resource Centerin moderneja ja avaria tiloja.

Kirjaston aukioloajat jatkuvat myöhäiseen iltaan, mikä antaa opiskelijoille mahdollisuuden

käyttää palveluja joustavasti. Kirjasto on avoinna arkisin klo 8.00-23.00 ja viikonloppuisin 8.00-22.00. Tietokoneet, lukupaikat ja ryhmätyötilat ovat kovassa käytössä. Työtä tehdään n. 50 henkilön voimin sisältäen atk-henkilökunnan.

René Steffensen kertoi myös CBS:n kirjas-

CBS:n kokoelmia

The Royal Library, Black Diamond

ton muutaman vuoden takaisesta strategiasta (v. 2007) ja hahmotteli meille tulevaisuuden suuntauksia. Steffesenin mukaan verkkoluetteloista tullaan siirtymään integroituihin hakuihin, sähköiset aineistot laajenevat ja palveluita tulee siirtymään tiskiltä verkkoon.

Kirjaston palvelut halutaan siirtää sinne, missä asiakkaatkin ovat, mikä tarkoittaa panostusta verkkopalveluihin. Esimerkkinä kirjaston verk-

kopalveluista on CBS Library chat, joka on avoina päivittäin klo 9.00-16.00.

Sponsoreita ja yhteistyökumppaneita yli rajojen

CBS on pääosin rahoitettu julkisin varoin, mutta se etsii kumppaneita myös yksityissektorilta ja erityyppisistä projekteista. Esimerkiksi kirjasto on aloittanut kolmevuotisen projektin Kon-

The Royal Library, näkymä yläkerran "sillalta"

ferenssi-sihteeristön perustamiseksi. Se tulee tarjoamaan maksullisia palveluja ja pakettiratkaisuja konferenssien järjestämiseksi. Konferenssipalvelut vahvistavat kansainvälistä näkyvyyttä sekä tutkija- ja henkilökuntaverkostoja.

Paperittoman kirjaston visio

Iltapäivällä oli vuorossa tutustuminen Kuninkaalliseen kirjastoon osastonjohtaja *Bodil Kochin* johdolla, joka kertoi meille mm. kirjaston palveluista ja asiakaswebistä. The Royal Library, Black Diamond on hämmästyttävän upea arkkitehtuuriluomus.

Kirjasto säilyttää arvokkaasti vanhaa kulttuuriperintöä samalla, kun se tarjoaa asiakkaille uusia, eri formaateissa olevia aineistoja moderneissa tiloissa ja uusia teknologioita. Kirjaston upeissa tiloissa järjestetään myös näyttelyitä, luentoja ja konsertteja – ohjelmistossa oli mm. tunnettuja klassisen musiikin huipuja.

E-kirjojen osalta tavoitteena on, että vuoteen 2029 mennessä ei hankita paperisia kirjoja aina-

kaan yliopistokirjaston puolella (Copenhagen University Library and Information Service CULIS), digitaalisten nimikkeiden määrä > 300.000.

E-kirjojen käyttöönottoa edistetään blogien ja verkkosivujen kautta sekä julisteiden ja esitteiden avulla. Noin vuosi sitten otettiin lainakäyttöön 15 kpl Sony PRS-505 –lukijaa, jotka menivät lainaan 2,5 tunnissa. Laitteilla on ollut pitkät varausjonot.

Sony PRS-505 –lukijalla on PDF-tuki, se on metallikehyksinen, testattu laite, jota on hyvin saatavilla. Kädessä se on kirjan oloinen ja ilmeisen helppokäyttöinen. Laitteen mukana saa lyhyen esittelyn paperilla, käsikirja sisältyy laitteeseen, verkosta löytyvät tukisivut ja apua saa myös sähköpostitse (yhtään viestiä ei ole tullut).

Käyttäjäkysely lukulaitteista

Laitteita ovat lainanneet pääasiassa opiskelijat, käyttäjistä _ osaa on ollut 25-35 vuotiaita. Käyttäjiltä on kyselty tyytyväisyyttä mm. kysymällä laitteen helppokäyttöisyyttä, apua opiskeluun,

Osastonjohtaja Bodil Koch työhuoneessaan

suosittelee muille laitteen käyttöä.

Tulokset vaihtelivat: asteikolla 1-5 esim. yleinen tyytyväisyys oli 4.0 ± 0.4 , apu opiskeluun 2.6 ± 0.5 . Avovastauksissa kirjasto sai kiitosta, jotkut asiakkaat olivat yllättyneitä. Kriitikkiä tuli mm. laitteen pienestä koosta ja näytön välkkymisestä sivua käännettäessä.

Tulevaisuudessa jatketaan huomion keskittämistä e-kirjoihin vaihtoehtona perinteisille kirjoille ja seurataan teknologian kehittymistä. Lukulaitteiden lainausta ei välttämättä jatketa.

Tanskalaiset isäntämme saivat meiltä kassilliset esitteitä ja Nordic Gourmet-suklaata tuliasiksi. Kollegamme olivat tanskalaiseen tapaan välittömiä ja heidän kanssaan oli helppo keskustella. Ehdimme tutustua matkan aikana myös Kööpenhaminan nähtävyyksiin, kuten Tivoliin, ostoskatu Strøgetiin ja vehreään Kastellet-saareen. Opintovierailumme onnistui hyvin – sateesta, tuulesta ja uhkaavista tuhkapilvistä huolimatta. 📖

Tietoa kirjoittajasta:

*Tiina Alam, Kirjastos sihteeri
Helsingin yliopiston kirjasto
tiina.alam@helsinki.fi*

Nyhavn